

2010-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut
(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)**Akissuteqaat****Aappassaanneernejarnera**

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut soqutigilluarlugu atuarsimasaannik isumaliutissiissuteqarnerani qutsaviginiarpara. Isumaliutissiissut oqallinnerup ingerlaqqinnissaanut tunngavissatut pitsaasutut isigaarput, taamaattumillu Naalakkersuisut aappassaanneerinninnermi matumani allannguutissatut siunnersuutaat saqqummiutereerukkit Naalakkersuisut isumaliutissiissummut oqaaseqaataat saqqummiutissavakka. Tamatuma kingorna Naalakkersuisut pingajussaanneerinninnissamut siunnersuutitut saqqummiukkusutaat pillugit Inatsisartut saqqummiivigissavakka.

Ukiup tulliani aningaasaqarnermi pissusiusussat pingaarnerit

Aallarniutigaluguli ukiup tulliani aningaasaqarnikkut pissusiusussat killiffii naatsumik nassuiaateqarfigissavakka. Tassani nunarsuarmi aningaasarliorneq sunniuteqarpoq.

Aningaasarliornerup Kalaallit Nunaanni aningaasaqarneq sunniuteqarfiginerluppaa, takornariaqarneq kinguarfiulluni, aatsitassalerinnermut aningaasalersuinerit aammalu Royal Greenlandip akiitsuinut aningaasaleeqqinnissaq ajornartorsiorfiullutik. Tamanna suliffissaaleqinnermut taamatullu Nunap Karsiata isertitassaanut sunniuteqartussaavoq.

Maani nunatsinni qujanartumik ataatsimoorussamik tapiiffigineqartarneq aammalu inissianik niueruteqarnerup isumannaatsumik aningaasalersuiffigineqarnera pissutaallutik aningarliornerup sunniutai ajornerpaat, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aamma tikkuarsimasai pakkersimaarneqarsinnaasimapput. Taamaattumik nunani allanisulli ajornartoornermi aaqqiissutissanik atuutsitsilernissaq pisariaqartutut Naalakkersuisunit isigineqarsimannngilaq, tamatumunngali taarsiullugu aningaasaqarnikkut politikki mianersortumik ingerlanniarlugu aalajangersimallutik. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq

taamatut suliniuteqarnermut tapersersuisoq, Naalakkersuisut naammagisimaarlugu maluginiarpaat.

Aappassaanneerinninnermi allannguutissat siunnersuutit pingaarnerit

Tassalu aningaasanut inatsisissami aalajangiiffigineqartussami tamanna aallaaviuvoq. Aningaasanut inatsisip ingerlatsineranut sanaartornermullu tunngasortaasa oqimaaqatigiinnissaat kissaatigineqartoq, Naalakkersuisut aammaloorlutik erseqqissassallugu kissaatigaat.

Taamaattumik aappassaanneerinninnermut allannguutissat siunnersuutit pingaartumik ingerlatsineranut sanaartornermullu sillimatinik atuutsitsilernissamut tunngasuupput, taakkunungalu meeqqanut inuusuttunullu immikkut ittumik suliniutissanut sillimmatit, ukiumut 25 mio. koruuninik amerlassuseqartussat atugassanngortinneqartarnissaat ilaapput.

Aamma suliniutissanik, IST-mut sunniuteqartussaangitsutut oqaatigineqarsinnaangitsunik arlalinnik atulersitsisoqartarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat. Aningaasaqarnermullu inatsisip ingerlatsineranut sanaartornermullu tunngasortaasa oqimaaqatigiinnissaat pissutigerpiarlugu, taakku aatsaat aningaasalersueriaatsimik isumannaatsumik nassaartoqareerpat, pingajussaanneerinninnermi saqqummiunneqassapput, tamannalu kingusinnerusukkut tikikkumaarpara.

2010-mi ingerlatsinerup sanaartorerullu oqimaaqatigiissinneqarnissaat, aamma 2013-imi 100 mio. koruuninik sinneqartooruteqarnissaq Naalakkersuisuni pingaartilluinnarneqarpoq. Taamaaliornikkut aatsaat aningaasaqarnermut nammineerluni aningaasalersuiffiusussamut aammalu siunissami suliassa qarfinnik nutaanik Naalagaaffimmiit tigooqqaanissap periarfissinnissaanut aallaavissat pinngortinneqarsinnaapput.

Ataatsimut isigalugu aappassaanneerinninnissamut allannguutissat siunnersuutit 2010-mi 28,9 mio. koruuninik aamma 2011-miit 2013-imut ukiut missingersuusiorfiusut tamarmik immikkut 35,20 mio. koruuninik IST-p inernerinut ajorseriartitsisussaapput. Pingajussaanneerinninnermi oqimaaqatigiissitsinissap iluarseqqinneqarnissaa angoriarneqassaaq.

Maannali suliaqarneq mannarpiaq siunnersuutillu taasissutigineqartussat qimannaveersaariartigit. Siunnersuutit sammisanut assigiinngitsunut immikkoortitigaapput, taamaalillunilu paasiuminartuunissaat qulakkeerneqarluni.

Sammisaq siulleg teknikkikkut allannguinnernut tunngasuvoq. Tassani pingaartumik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut tunngatillugu apeqquteqaataanut Naalakkersuisut akissuteqaataat tunngavigineqarput. Teknikkikkut allannguutissatut siunnersuutit taakku aningaasaliissutinik allannguinnermik kinguneqassanngillat, kisiannili missingersuutini oqaasertaliussanut takussutissianullu iluarsiiissutinut erseqqissaatinullu tunngasuupput.

Teknikkikkut allannguutissatut siunnersuutit 53-iupput, taakkulu IST-p inerneranut sunniuteqassanngillat.

Sammisaq tulleg allannguutitut missingersuutitut sunniuteqartussaannngitsunut, aammalu IST-p inerneranut sunniuteqartussaannngitsunut tunngasuvoq, tassani kontot pingaarnertit assigiinngitsut akornanni aningaasaliissutinik nikisiterinissaq pineqarluni.

Sammisat pingajuat IST-p inerneranut sunniuteqartussaavoq. Isertitassanut nutaanik naliliisoqarpoq, kiisalu inatsisit tunngavigalugit aningaasartuutissanut naliliisoqarluni, taakkulu kingunerisaannik IST-p inenera 2010-mi 25,0 mio. koruuninik aamma 2011-miit 2013-imut ukiuni missingersuusiorfiusuni tamani 31,0 mio. koruuninik ajorseriartussaavoq. Tassani peqqutaasut pingaarnersaat tassaavoq, kontomi pingaarnermi 20.10.20 Nationalbankip sinneqartoorutaanit pisassat isertitassatut missiliorneqartut ukiumut 25,7 mio. koruuninik ikilisinneqartussaammata.

AIS2010-mi meeqqanut inuusuttunullu immikkut ittumik suliniutissanut 25 mio. koruuninik sillimmasiisoqarpoq. Aningaasat atorineqarnissaannut maannamut Naalakkersuisuni meeqqat inuusuttullu pillugit suleqatigiissitat tunngavissat allattorsimaffiunik saqqummiussinissaat utaqqineqarsimavoq. Tunngavissat allattorsimaffiat taanna maanna piareersimalerpoq, tassanilu inassuteqaatit tunngavigalugit Isumaginninnermut Naalakkersuisoq sillimmatinik atugassiisimavoq. Aningaasaliissutit nuna tamakkerlugu suliniutitut assigiinngitsunut atorineqarnissaat anguniarneqarpoq. Suliniutit taakkunani meeqqat inuusuttullu ulluinnarni inuunerannut pitsannguinnissaq siunertarineqarpoq, taamaalillunilu sullitassatut

anguniarneqartut ineriartortitsinissamut periarfissaannut tapertartut iluaqutiginiarneqarlutik. Kiisalu suliniutit inersimasunngornermi toqqissisimasumik inuuneqalernissamut inuusuttullu amerlanerusut naleqquttunik ilinniagaqartarnissaanut tunngavissat nukittorsarneqarnissaat qulakkeerneqassaaq. Aningaasat meeqqanut inuussuttunullu toqqaannartumik suliniutinut atorneqarnissaat, aammalu piffissamut qanittumut ungasissumullu suliniutissanik aallartitsisoqarnissaa anguniarlugu atorneqarnissaat pingaaruteqartinneqarpoq.

Atugassanngortitsinissamut siunnersuummi aningaasaliissutissat 18,9 mio. koruunit meeqqanut inuussuttunullu toqqaannartumik suliniuteqarnissamut, aamma 6,1 mio. koruunit toqqaannanngitsumik suliniuteqarnissamut avinneqarput. Toqqaannartumik suliniuteqarnermi suliarineqartussat tassaapput kinguaassiutitigut atornerluisarnermi katsorsaanerit, meeqqanut sammisaqartitsisarnerit, ilaqutariit aningaasakilliortut suliniuteqarfigineqarnerinik annertusaanerit, kiisalu najukkani pissutsit immikkut ittut aallaavigalugit meeqqanut inuussuttunullu suliniuteqarnissamut sillimmatit. Toqqaannanngitsumik suliniuteqarnermi suliarineqartussat tassaapput meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissaq, ilisimasanik piginnaasanillu ineriartortitsineq, kiisalu inooqatigiinnermut akisussaaqataaneq aallaavigalugu isummertarnermik suliaqarnissamut pilersaarut.

Sammisaq 6 sanaartornermi ilassutitut aningaasaliissutit akuerineqarsimasut, kiisalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kissaateqarnera tunngavigalugu kontonik pingaarnermik katiterinerup kingunerisaannik missingersuutinut sunniuteqanngitsumik nikisiterinissamut tunngasuuvoq. Ilassutitut aningaasaliissuteqarnerup kingunerisaanik nikisiterinissat ilaatigut Nuummi Blok P-mut taartissaatut sanaartugassanut, kiisalu Qapiarfusaami nutaanik sanaartornissamut tunngasuupput.

Taamatuttaaq ilinniartitaanermi missingersuutinut sunniuteqanngitsunik arlalinnik nikisiterisoqassaaq. Taakku ilaatigut inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerini ilinniartussatut akuerineqartartut amerlinerisa, aammalu ilinniartitaanermi internettimik atuinermut aningaasartuutit amerlinerisa kinguneraat. Taakku 2012-imi aamma 2013-imi ilinniartitaanermit sillimmatit ikilisinneqarnerisigut, kiisalu kontomi pingaarnermi 80.00.00-mi sanaartornermut atugassat agguarneqanngitsut nikisiterneqarnerisigut aningaasalersorneqassapput.

Taakku saniatigut Namminersorlutik Oqartussani inissianut inissiiviugallartartunut allaffissornikkut sipaarutissat eqititerinerillu atugassanngortinneqarnissaat AIS 2010-mi kontop pingaernerup 20.11.56 Missingersuutitut iluarsuutit, allaffissorneq, ataanut ilanngunneqarput.

Kiisalu sammisat naggataanni nassuiaatinut allannguutissat arlallit suliarineqarput. Nassuiaatinut allannguutissat siunnersuutit katillugit 27-t saqqummiunneqarput. Allannguutissat siunnersuutit ilaatigut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai tunngavigalugit teknikkikkut iluarsuutit, kisiannili aamma Naalakkersuisut nassuiaatinik nutaanik ilanngussiniarlutik qinnuteqarnerannik tunngaveqarlutik.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaanut oqaaseqaatit

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami ilaasortanit amerlanerussuteqartut allannguutissat siunnersuutit akuersissutigineqarnissaat, ikinnerussuteqartullu siunnersuutit amerlanersaat akuerisassanngorlugit inassutigaa, Naalakkersuisut naammagisimaarlugu maluginiarpaat.

Naalakkersuisut aningaasaqarnermut inatsisissap akuersissutigineqarnissaanut piffissarititaasup kinguartinneqarnissaa pillugu ataatsimiinnissami tullermi siunnersuuteqassasut, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kajumissaarutigaa. Naalakkersuisut siunnersuummi siunertaasoq pillugu isumaqataapput, tassami ukioq manna aningaasanut inatsisip suliarineqarnerani piffissarititaasoq annikissimasoq, aammalu sivitsorneqaralaruni iluaqutaasimassagaluartoq takoreerparput. Ukioq mannali aningaasanut inatsisip kinguartinneqarnissaanik siunnersuutit suliarineqarnerani ajornartorsiutit arlallit, piffissamik kinguartitsinissaq pillugu siunnersuutit saqqummiunneqannginnerani Naalakkersuisut kommuninut oqaloqatigiissutigisariaqagaat saqqummerput.

Ukiup tulliani aningaasanut inatsisissap suliarineqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaataanut allanut tunngatillugu, missingersuusiordermi tulleriarinerit aammalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaasa eqqumaffigineqarnissaanut kajumissaarinerit Naalakkersuisut tusaaniarpaat.

Taamatuttaaq Nunap Karsiata akiitsunut pisussaaffiisa eqqumaffigineqarnissaanut oqaaseqaatit, aammalu inuinaat pisortanut akiitsunik akileerusussuseqannginnerup kingunerisaanik akiliisitsiniarnissap eqqumaffigineqarnissaanut immikkoortoq

isumaqatigisinnaavaat. Tamatta aningaasaqarnerput eqqarsaatigalugu
akisussaassuseqarnitsinnik takutitsisussaanerput pillugu Aningaasaqarnermut
Ataatsimiititaliap eqqarsaatersuutaanut Naalakkersuisut isumaqataalluinnarput.

Taamatuttaa q ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut iluanaarutini
akiliuteqartinneqartarnerat eqqarsaatigalugu pisariillisarneqarnissaannik
nalilersorneqarnissaannillu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq kissaateqarpoq.
Pisariillisaanermi pissarsiassat iluanaarutini akiliutitut atorneqarsinnaanersut,
kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissutit akikinnerussanersut, atuisunut akit
appasinnerussanersut imaluunniit sullissinerup pitsaassusia qaffasinnerussanersoq
naliliiffigineqassappata, tamanna sunniutit erserpata piumaarpoq.

Aningaasaqarnermi Siunnersuisoqatigiinnut aamma Akileraartarnermut
Atugarissaarnissamullu Ataatsimiititalianut aningaasaliissutitut tunngatillugu
missingersuusaaareersut saniatigut aningaasanik amerlanerusunik atuisoqarnissaa
Naalakkersuisunit naatsorsuutigineqanngilaq. Naalakkersuisut ukioq manna
Akileraartarnermut Atugarissaarnissamullu Ataatsimiititaliap sulineranut 1 mio. koruuninik
ilassutitut aningaasaliisoqarnissaanut qinnuteqaammik nassiussiniarput, aammalu
allannguutissatut siunnersuutip pingajussaanneerneqarnissaanut 2011-mi 1 mio. koruuninik
aningaasaliisoqarsinnaanissaa anguniarlugu qinnuteqarniarlutik.

2010-mut kommuninut ataatsimoorussamik tapiissutissat suli isumaqatigiissutigineqanngillat.
Kommuninut tamanut ataatsimoorussamik tapiissutit 30 mio. koruuninik ikilisinneqarnissaat
suli isumaqatigiinngissutigineqarput, taamatullu kuuffeqarfinnik iluarsaassinissamut
aningaasartuutissat, ulluunerani paaqqinnittarfinnut inatsisissat aammalu najugaq qimannagu
perorsaasutut ilinniartunut tapiissutissat meeqqallu atuarfiini sanaartugassat suli
isumaqatigiinngissutigineqarlutik. Taamaattumik aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi
sinaakkusiussat Naalakkersuisunit aalajangiusimaannarneqarput.

Isumaliutissiissummi kontomi pingaarnermi 20.10.11-mi KNR-ip tiguisinnaatitaaneranut
tunngatillugu suliffeqarfiup utertitsilluni akiliuteqarnissaanut Naalakkersuisut piaartumik
isumaqatigiissusioqqullugit kajumissaarneqarput. Suliaq taanna aallartinneqareerpoq,
isumaqatigiissusiassallu ungasinngitsukkut atsiorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Allaffissornikkut sipaaruteqarnissaq pillugu politikki suliap ingerlanneqarneranut sunniuteqartussaangilaq. Sipaarutissat pitsangorsaaniikkut, taamatullu pisiniartarnermi pitsaanerusunik isumaqatigiissusiortarnikkut nassaarineqarnissaat siunertarineqarpoq. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiisummini sooq suliffeqarfiit Katuatut ittit sipaarutissat ilaannik angusaqarfiginiarneqassanersut eqqarsarnartoqartippaa. Oqaatigineqareersutut sipaarutissat sammisanik killilersuinernik tunngaveqannginnissaat, kisiannili isumaqatigiissutinik pitsangorsaaniikkut anguneqarnissaat tamatumunnga pissutaavoq. Tassalu Katuaq aammalumi allat pisiniartarnernut isumaqatigiissutit assigisaallu iluaqutigisussaavaat.

Tamanna pissutigalugu kontomi pingaarnermi 34.11.04-mi kalaallit katsorsartittut angerlarsimaffiannut tunngasumi immikkut ittumik suliniuteqarnissamut aningaasaliissutit amerlineqarnissaat pisariaqassanersoq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap nalorninarartoqartillugu oqaatigaa. Tamanna eqqunngilaq. Naalakkersuisut suliniuteqarnissamut aningaasaliissutit iluanni suliasanut taaneqartunut aningaasartuutissat naatsorsorsimavaat. Maannarpiaq suliasat akikinnerusumik pitsaanerusumillu suliarineqarnissaat qulakkeerniarlugu neqerooruteqartitsinerit ingerlanneqarput. Taamaattumik tamatumunnga tunngatillugu pingajussaanneerinissamut allannguutissat siunnersuutinik saqqummiisoqassanngilaq.

Peqqinnissaqarfimmut tunngatillugu immikkoortutut kingullertut, ukioq naannginnerani ataatsimiititaliap inassuteqaataa tunngavigalugu taratsunik flour-italinnik angerlarsimaffinni atugassanik taamaallaat tunisaqartalernissamut suliniutit killiffiinik ilisimatitsissummik Naalakkersuisut nassiussiniarput.

Ilinniartitaanermi Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq meeqqat atuarfianni ukioqatigiiaat marloriaammik amerlassusillit pillugit nassuiaammik sukumiinerusumik kissaatigisimasaminik nassinneqassaaq. Taamatuttaaq ilinniartitaanermi immikkut ittumik suliniutit pillugit nalunaarusiaq Naalakkersuisut piaarnerpaamik naammassiniartussaavaat agguaattussaallugulu.

Nassuiaammi oqaatigineqartutut atuarfinni IT-kkut attaveqaatip ATTAT-ip atoqatigiinnikkut meeqqanik kajungerisalinnit atornerlunneqannginnissaa pillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isummersuutaanut Naalakkersuisut isumaqataapput,

ilisimatitsissutigisinnaavaallu killilersuutitut atortulersuutaasut pissutaallutik assit tusagassiuutillu atoqatigiinnermut tunngasut aaneqarnissaat ingerlatinneqarnissaallu ajornartoq. ATTAT-mut aningaasaliissutit ilaneqarnerisigut killilersuutaasutut taaneqareersut allanngortinneqarnaviangillat.

Radiomut TV-mullu ataatsimiititaliamik pisariaqartitsineq pillugu allannguutissatut siunnersuummut tunngatillugu Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliap inassuteqaateqarnissaa Naalakkersuisut utaqqiniarpaat.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap Ilimmarfimmi ilinniarfinnut ataasiakkaanut aningaasaliissutit agguarneqarneqarnerinut takussutissiornissamut inassuteqarnera tunngavigalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik nassiussissapput, tassanilu sulianut kisitsisit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kissaataanut naleqqussarneqassapput.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiisummini, sulisuni kikkut misileraalluni aalisarnermik ingerlatsinersut apequtigaa. Akissut tassaavoq Pinngortitaleriffik.

Naalakkersuisut pingajussaanneerinissamut kontomut pingaarnermut 51.02.03 Puisit amiinik tunisinnermut tapiissutit, allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussiniarput. Allannguutissatut siunnersuutip kingunerisassaa tassaavoq, siunnerfigineqartutut aningaasaliissutit siunertanut allanut atorneqarsinnaannginnerat. Tamatumunnga taarsiullugu aningaasaliissutit illoqarfinni nunaqarfinnilu aalajangersimasuni suliniutissanut immikkut ittunut ingerlateqqinneqarnissaannik Naalakkersuisut siunnersuuteqarnialersaarnerat tamatumunnga pissutaavoq.

Attaveqarnermut tunngatillugu umiarsualivinni aserfallatsaaliuinissamut piaartumik aningaasaliissuteqartoqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kissaatigigaa Naalakkersuisut maluginiarpaat. Suut pisariaqartinneqarnersut Naalakkersuisunit nalilersuiffigineqaleruttorput, aammalu umiarsualiviit iluarsaanneqarnissaannut aningaasaliissuteqarnissamut aningaasassaartoqalerpat aningaasaliissallutik.

Innaallagissamut imermullu aningaasartuutit tunngaviginerullugit akeqartitsinissap eqqarsaatigineqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuuteqarneranut tunngatillugu nalunaarutigisinnaavara, Naalakkersuisut innaallagissamut, imermut

kiassarnermullu akit ilusissaannik nutaanik maannarpiaq suliaqarmata. Sulinermut tassunga tunngavissiat assigiinnigitsut arlallit ilaatinneqarput, tassungalu aamma Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutersuutigisai soorunami ilaatinneqarumaarput.

Eqqagassalerinermi pilersaarutitut tunngatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaatai Naalakkersuisut tusaatissatut tiguaat, pilersaarutillu tamatumunnga aningaasanik atugassiisoqarsinnaalerpat aningaasanut inatsimmut ilanngutissallugit. Aningaasalersornissaanut tunngasut kommunitut suli isumaqatiginninniutigineqarput.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisuniit Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut uppersarneqassaaq, neriorsuutigineqareersutut kontomut pingaarnermut 77.05.01 Avatangiisinut teknologi, suliassanut kisitsisinik ingerlatsineq allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqassamat.

Sanaartornermut tunngatillugu 2010-mi ukiunilu missingersuusiorffiusuni 100 mio. koruunit atornerqarsinnaanissaat Naalakkersuisut naatsorsuutigaat, tamannalu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap inassuteqaataanut naleqqiullugu naapertuutissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Pingajussaanneerinninnissamat kontomut pingaarnermut Nunaqarfinni isorliunerusunilu sanaartornermi suliniutissat, Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussiniarput, taamaalillunilu kontomi pingaarnermi nikisiterinissat Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit akuerisassanngortinneqassapput.

Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa matuma siuliani sammereerlugu, ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut tapersersuimmat qutsavigerusuppara, naak sammisaq 6-imi 9-milu sanaartornermi nikisiterinissat aammalu inissiigallartarnerup eqiterutsinneqarnisaa pillugu ikinnerussuteqartut oqaaseqaateqaraluartut.

Tamatuma saniatigut Sammisaq 8-mut, allaffissornikkut sipaarutissanik atugassanngortitsinissamat tunngasumut allannguutissatut siunnersuusiorqarnissaa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap kaammattuutigaa. Naalakkersuisut isummersuutitut isumaqataannigillat, aammalu pingajussaanneerinissaq sioqqullugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamik oqaloqateqarnernik aallartitsissallutik.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq taamatullu ataatsimiititaliat, isumaliutissiissusiornermi ikiuussimasut allat aammaloorlunga qutsavigaakka, aammalu suliap ingerlaqqinnerani sulilluarnissaannik kissaallugit. Tamatuma saniatigut erseqqissassavara, Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissummini akissuteqaatissatut nassuiaatissatullu kissaatigisaat Naalackersuisunit nassiuuneqarumaarmata, naak matumani tamakkerlugit immikkut oqaaseqarfigisimangikkaluarlugit.

Pingajussaanneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutigineqartussatut naatsorsuutigineqartut

Naalackersuisut pingajussaanneerinnissamut IST-p inerneranut sunniuteqartussanik arlalinnik siunnersuuteqarniarput. Siunnersuutit ilaat aningaasartuuteqarnissamik pisariaqartitsiviussapput, aammalu siunnersuutit ilaat isertitassatut naatsorsuutigisanit ikinnerusunik isertitaqarfiusimanerisa kingunerisaanik saqqummiunneqartussaallutik. Kiisalu aamma siunnersuutit aningaasartuuteqarnissamik pisariaqartitsiviusut aningaasalersorneqarnissaannut tunngasuussapput.

Matuma kinguliani siunnersuutit taakkulu aningaasalersorneqarnissaat pingaarnersiorlugit sammissavakka.

Taakku saniatigut 2010-ginnarmi nunaqarfinni isorliunerusunilu immikkut ittumik suliniuteqarnissamut sillimmatitut 15 mio. koruunit immikkoortinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Ukiuni missingersuusiorfusuni aningaasaliissutissanik immikkoortitsisoqanngilaq, nunaqarfinni isorliunerusunilu suliniuteqarnermi inerniliissuteqartoqarnissaa utaqqineqassasoq inassutigineqarmat.

Isumaginninnermut tunngatillugu kontomi pingaarnermi 30.13.03 Innarluutilinnik isumassuineq, ukiumut 12 mio. koruuninik immikkoortitsisoqartarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Tamatumunnga pissutaavoq annertuumik innarluutilinnut tunngatillugu nunatsinni perorsaanikkut naleqquttumik neqerooruteqartoqarsinnaannginnera. Kiisalu innarluutilinnut angerlarsimaffinni sulisut amerlineqarnissaannut 8,1 mio. koruunit immikkoortinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Peqqinnissaqarfimmut tunngatillugu inooriaatsimik pissuteqartumik napparsimalersartut amerlinerat pissutaalluni sularitittartut amerlinerisa kingunerisaanik Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut (DIH) aningaasaliissutit ukiumut 7,4 mio. koruuninik ilaneqarnissaat

siunnersuutigineqarpoq. Peqqinnissaq eqqarsaatigalugu aamma Hepatitis B-mut akiuussutissanut aningaasanik immikkoortitsisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Aningaasartuutissanut annertuunut tunngatillugu aningaasartuutissatut siunnersuutigineqartoq kingulleq, 12 mio. koruuninik annertussuseqartoq, 2010-ginnarmi Great Greenlandimut kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarnissamut tunngasuvoq. Taanna tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffimmi siunissamut ungasissumut suliniutissanut tunngatillugu 2010-p ingerlanerani Naalakkersuisut aalajangernissaminnut periarfissinneqassapput.

AIS2010-mi siunnersuummik, aalisarnermik inuussutissarsiateqartunut avataasiorluni aalisarnermi, qaleralinnik saarullinnillu pisassiissutit tunisisussaatitaanerup saniatigut pisarineqartunut nutaanik akitsuusiisalernissamut tunngasoq ilanngunneqarpoq.

Kisianni siunnersuut taanna ataatsimiinnermi matumani tunuartinneqassasoq Naalakkersuisut aalajangerput. Maanna ingerlatseriaatsimi aalisarnermi pisassiissutit tamarmiusut aaliariutaatileqatigiiffinnut amerlasuunut agguarneqartarnerat tamatumunnga tunngavigineqarpoq. Tamanna aalisariutaatileqatigiiffinnit tallimaasunit pingasut ukiumi naatsorsuusiorfiusumi 2008-mi amigartooruteqarnerisigut ersiuteqarpoq. Akitsuut siunnersuutigineqartutut annertussuseqartoq aalisariutaatileqatigiiffiit amigartooruteqarfioersut akiliisinnaajunnaarnissaannik kinguneqartussaasutut naliliiffigineqarpoq. Taamaattumik aalisariutit maannatut iluseqartillugit akitsuutip atuutilernissaa illersorneqarsinnaasutut naliliiffigineqanngilaq.

Tamanna pissutigalugu AIS2010-p pingajussaanneernejarnissaannut allannguutissatut siunnersuummik, 2010-mi 22 mio. koruuninik isertitaqarnerunissamik atorunnaarsitsiviusumik saqqummiussiniarput. Ukiunili missingersuusiorfiusuni 10 mio. koruuninik isertitaqarnissaq naatsorsuutigineqarpoq, tamannali pissappat aalisarnermik inuussutissarsiateqarnerup ilutsimigut naleqqussaavigineqarnissaa pisariaqarpoq.

Aalisarnermut inatsisip nutaap allanngortinneqarnissaanut siunnersuummi tulaassinermi nakkutilliinerup annertunerusumik piumasaqaatitaqalernissaata kingunerisaanik, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliinerup atuisunit annertunerusumik akileeqqataaffigineqartalernissannut tunngatillugu pingajussaanneerinninnissamut

siunnersuumik saqqummiisoqassaaq, nakkutilliinerup annertuseriarnera Nunatta Karsianut aningaasartuutaanerunanilu isertitaqaataanerussangilaq.

Aningaasartuutissat nutaat isertitassatullu amigaatigineqalersussat saniatigut aamma Naalakkersuisut siunnersuummik, IST-p inerneranik pitsannguiffiusussamik saqqummiussiniarput. Kontomi pingaarnermi 20.11.50-mi ingerlatsinerumt sillimmatit peerneqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutigaat. Tamatuma kingunerisaanik IST-p inernera ukiumut 20 mio. koruuninik pitsannguuteqassaaq. Siunnersuut aningaasartuutissanik ataatsimut tulleriiarisarnissap eqqumaffigineqarnerulernissaanut, aammalu ilassutitut aningaasaliissutaasartut amerlassutsimikkut appaavigineqarsinnaalernissaanut naatorsuutigisaqarnermut tunngatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaataanut naleqquppoq.

Tamanna siunissami Naalakkersuisut oqartussaaffiini ataasiakkaani missingersuusiornermi sinaakkutissanik aqutsinerup aallunneqarnerulernissaanik kissaateqarnermut naapertuutissaaq. Ingerlatsinerumt sillimmatit, ukiup missingersuusiortarfiusup ingerlanerani ilassutitut aningaasaliissutissanik qinnuteqarfiusinnaasut atorunnaarsinneqarnissaat, Namminersorlutik Oqartussani missingersuusiortarnerup pitsaanerulerneranik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni ingerlatsinerumt sillimatinik atuisarnermut taarsiullugu oqartussaaffinni ataasiakkaani aningaasartuutaanerusussat aningaasalersorniartugit, tunngaviusumik nammineerluni suliassaqarfisap iluani nikisiterinikkut aningaasalersuisarnissaaq naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Kommunit suliassaqarfiini aningaasartuutaanerusussanut sillimmatit 2010-mi eqqagassalerinerumt pilersaarutip naammassineqarnissaata anguniarneqannginnissaa pissutigalugu 9,5 mio. koruuninik ikilisinneqassapput, aningaasaliissutaanerusussallu allat sinaakkusiussaareersut iluanni ujarlernikkut aningaasalersorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut aamma ISCO-mit pissarsiassat 2010-mi 10 mio. koruuninik ilaneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Akilerartarnermi akitsuusiisarnermilu kontomi pingaarnermi 24.13.50-imi akileraartissanit akitsuutissanillu nutaanit isertitassatut sillimmatit 2011-mi 60 mio. koruuninik

amerlineqarnissaat Naalakkersuisut siunnersuutiginiarpaat. Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap motorinut akitsuutissatut siunnersuutaa, Naalakkersuisut periarfissatut isigisaat allat assigalugit siunissamut isumaliutersuutinut ilanngunneqassaaq.

Kiisalu pingajussaanneerinissamut sanaartornermi suliassanik kinguartitsinissat sipaarutissallu aalajangersimasut katillugit 76,0 mio. koruuninik naleqartut pillugit allannguutissatut siunnersuutinik arlalinnik saqqummiussisoqassaaq, taakkulu agguarneqarnerini 2010-mi 35,3 mio. koruunit sipaarneqassapput, 40,7 mio. koruunit nalinginut suliassanik kinguartitsisoqassaaq, 2011-imi 30,7 mio. koruuniussallutik aammalu 2012-imut 2013-imullu 5,0 mio. koruuniussallutik. Agguarneqarnissaannut nassuiaatit erseqqinnerusut pingajussaanneerinissamut ataatsimiititaliami suliaqarnermut atatillugu saqqummiunneqassapput.

Oqaaseqaatit naggasiutaasut

Tassalu pingajussaanneerinerup kingorna aningaasanut inatsimmi isertitassat aningaasartuutissallu oqimaaqatigiilernissaat Naalakkersuisut sulissutigaat, tamatumalu peqatigisaanik aningaasanik naleqqunnerusumik tulleriaarinikkut innuttaasut atugarissaarnerulernissaat anguniarneqarluni.

Siullermilli aappassaanneerinissaq suliarineqassaaq, siunnersuullu matumuuna Inatsisartuni akuersaartumik suliassanngortippara.